

Nr 399.

Av herr Edberg, *angående sådana ändringar i grundlagarna, att den samhällsomstörtande propagandan må kunna stävjas eller åtminstone försvåras.*

Den laglydiga allmänheten har länge med förtrytelse iakttagit, att inom landet en riktning finnes, som med begagnande av de fri- och rättigheter, vilka den lagliga samhällsordningen erbjuder medborgarna, systematiskt arbetar på att överändakasta denna ordning och införa en diktatur, byggd på våld och fylld av klasshat. Denna riktning inom vårt land är ju en företeelse, vilken är så mycket mera oroande, som den hämtar stöd och hjälp utifrån och ställer sig i tjänst hos främmande intressen. Det torde knappast vara erforderligt att här närmare utpeka, vilken politisk riktning vi åsyfta. Den dagliga pressens meddelanden från in- och utlandet göra i detta sammanhang mera ingående skildringar överflödiga. Denna riktnings mål är den "sociala revolutionen", som skall genomföras i strömmar av blod för att sedan upprätthållas genom ett våldsverkarregemente utan motstycke. Dess arbetsmetoder i de länder, som propagandan ännu ej gjort "mogna" för revolutionen, äro kännetecknade av en fördomsfrihet utan like.

Besinningsfulla medborgare ha inför dessa företeelser många gånger frågat sig, vad som kan vara att göra för att stäcka denna hemska framfärd. Det har talats om vikten av upplysning. Genom stigande upplysning skulle denna samhällseliga röta bäst motverkas. Jag vill icke betvivla nyttan och värdet av ett upplysningsarbete för att motverka denna förgiftning. Men jag vill påpeka, att det allmänna i vårt land icke kan förebrås bristande intresse för folkupplysning. Enorma summor ha under årens lopp nedlagts på folkupplysningen, och *ändå* har den riktning, jag här talar om, alltför mycket kunnat breda ut sig. Jag menar, att upplysningsarbetet måste förknippas med åtgärder, som sätta samhällsmakten *i respekt* hos dess fiender. Skall verkligen vårt svenska lagsamhälle utan att reagera genom nödiga motåtgärder alltjämt utsättas för denna landsförrädiska och nedbrytande verksamhet? Förhåller det sig icke så, att de fri- och rättigheter, som samhället i olika avseenden givit åt medborgarna, dock hava skänkts dem under den tysta men självklara förutsättningen, att de skola brukas i fri- och rättigheternas egen anda, nämligen den anda, som är kännetecknad av medborgarnes ömsesidiga respekt och aktning för varandras välförvärvade anspråk och av deras skyldighet att värna det samhälle, i vars hügen de åtnjuta dessa förmåner? När man då finner, att stora skaror begagna dessa fri- och rättigheter för att skada sina med-

människor och samhället, då frågar man sig verkligen, om icke här föreligger ett allvarligt spörsmål att undersöka. Finnes det någon möjlighet att förhindra att här åsyftade riktning utnyttjar de av lagen givna förmånerna för att överändakasta lagen själv? Skall den klart illojale åtnjuta samma rätt och frihet som den laglydige? Jag vet, att det spörsmål jag här upptagit till behandling, är utomordentligt svårt, men jag har ansett, *att någon gång måste det upptagas till undersökning*. Skall den samhällsomstörtande riktningens män och kvinnor alltjämt få åtnjuta politisk och kommunal rösträtt eller politisk och kommunal valbarhet? Om man icke anser sig kunna beröva dem deras valrätt och valbarhet, skall det då vara dem tillåtet att begagna folkrepresentationens möjligheter för drivandet av sin avskyvärda propaganda? Borde icke i varje fall talmannens myndighet förstärkas, så att deras propaganda från kamrarnas talarestolar bleve försvärad? Borde i sådant fall icke detsamma gälla om ordförandena i våra landsting, stadsfullmäktige och kommunalfullmäktige? Kan ingenting göras för att stävja den agitation, som från denna sida bedrivs genom det tryckta och talade ordet?

Jag har ovan sökt att antyda några spörsmål, vilka efter min tanke borde komma under omprövning. Vid denna undersökning menar jag också, att man bör taga reda på, huru samhället sökt att i dessa hänseenden skydda sig i länder, där man hyser samma naturliga, snart sagt medfödda uppfattning om de medborgerliga fri- och rättigheternas betydelse för kulturen som här hemma hos oss. Jag vill tro, att svensk lagstiftning icke skall visa sig oförmögen att finna utvägar inför detta djupt allvarliga samhällsbehov.

Jag hemställer alltså,

att riksdagen avlåter en skrivelse till Kungl. Maj:t, i vilken riksdagen anhåller att Kungl. Maj:t måtte igångsätta en utredning, syftande till sådana förändringar i grundlagarna att den samhällsomstörtande propagandan måtte kunna stävjas eller åtminstone försväras och att Kungl. Maj:t därefter måtte för riksdagen framlägga de förslag, vartill denna utredning kan föranleda.

Stockholm den 20 februari 1930.

P. J. Edberg.